

2. január 12.

emesvári mentősors-
ló lejes
yét

viratilag értesi-
ményéről.

ar 11. (Az Új
nagytermében
ellett zajlott le
llió lejes főnye-
hatóságok kép-
történt meg a
nyeképen az el-
emesvári cipész
zlót, aki szem-
al táviratilag
nyereményről.
zer lejt a 6592,
36.254, 136.434

reményeket a
75976, 76375,
zámok nyerték.
t a következő

7889, 9388,
42211, 43180,
56259, 58429,
73200, 73545,
86171, 88596,
94737, 100931,
106234, 107836
115194, 118892
126993, 128665
142135.

só esti órákig
ozsvár). Hans
—10 ezer lejes
a Celhon (Sás-
Oradea) 2500
elentkeztek.

m utazik
ba

nuár 11. A Lupta
ti lapoknak azt
etoianu pénzügy-
Párizsból Lon-
a kudarcnak mi-
ttel, hogy Arge-
ül London poli-
gyi életének ve-
ra.

etiltotta a
léseket?

nuár 11. A Vil-
a kormány betil-
gyűléseket, még
ket a gyűléseket
etek saját szék-
kban tartanak.

ereskedők
ájka

A csernovici ke-
ntára, elhatároz-
tárgyalások már
edők és a cser-
zött, mindeddig

zetközi Fizetések
albizottsága. Bá-
zetközi Fizetések
esi kölcsönügyi al-
ülést tartott. Az
kezd meg ülés-

zs élethálharc
ból jelentik: Az
u kerületben na-
ra menő áldozat-
k két ellenséges

Németországban
iesland és Olden-
n újabb gátsza-
löntött falu szá-
lakoltatni a ve-

Taxa postală
platite în numerar
No. 224.716-929.
 Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félévre
600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
havonta 1, negyedévre 3, félévre 6,
egészévre 10 dollár, vagy egyenértékű
értékű valuta. Hirdetések díjazás
szerint. Az „ÚJ KELET” az Erdélyi
Bánság, zsidóság egyetlen naplaja
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

Budapest 8

ESZDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bermentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok meg-
örzésére és visszaküldésére nem vál-
lalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. St. Constantin Nr. 31
 Szerda, 1932 Jan 13
 5692. ÉV XV. ÉVF.
SEBAT 5. 9. SZÁM

„Hat folt az ország arcán”

Nem mi mondjuk. Jov sorocai szenátor, a kormány soroca megyei bizalmi embere, tiltakozik így a Dnyeszter jegén történt borzalmas ember mérsárlás ellen.

Mi nem mondunk semmit. Csak siratjuk azt a hat szerencsétlen zsidó gyereket, akiket szitává löttek a Dnyeszteren, mert „szökni” akartak...

Nem hiszünk a szökés átlátszó meséjében. Hat gyermek nem indul el egyszerre és egy csoportban titkos utra. És szökés közben nem a mellükön és a hasukon sérülnek meg. A hat gyermek kiontott vére vizsgáláért kiált. Vizsgálatért és megtorlásért. Mert csak a megtorlás moshatja le a foltot az ország arcáról.

Új ritmus, régi bűnök

A Jorga—Argetoianu-rezsim hivalkodóan új ritmusnak nevezte el magát. Mussolini után, akinek fasizmusa csakugyan új érat jelentett Olaszország életében.

Erdhető, ha mi is szivszorongva vártuk ezt az új érat. Hiszen sok minden rákfenéje van a román közéletnek, ami már régen renoválásra szorul.

Jorga adóleszállítást ígért. Nem úgy, mint az előző kormányok, hanem komolyan.

Ezzel szemben nyakra-főre szavazzák meg az adóemelést.

Jorga szigorú szankciókat ígér a panamisták ellen.

Ezzel szemben csak a kisebbségi fekete szeszerek érezték meg az új ritmus purifikáló dühét.

Jorga megígérte, hogy az ő kormányzása alatt nem lesznek panamák.

Ezzel szemben a bánáti tartományi igazgatóságon pénzért árulják a jegyzői kinevezéseket, a ramnicul-vulceai városi tanácsnál pedig súlyos visszaéléseknek jöttek nyomára. Ujabbban. A kormányzasi rendszer ugyanaz maradt tehát és a régi bűnök változatlanul kísértének.

Ujak a panamák és ujak a panamisták. Új a cégfelírás is.

De a rendszer az maradt a régi.

A világ sorsa Franciaország kezében van

Brüning híres kijelentését mindenki várta és mégis mindenki meglepett.

Várta mindenki, hiszen a világ valamennyi gondolkodó koponyája jóideje tudja, hogy Németország elérkezett fizető képességének legvégső határához. Nincs tovább. Lehetetlen elvárni a szédületes nyomorban élő német polgártól és munkástól, hogy főuri gavallériával fizesse tovább II. Vilmos császár rettentő adósságait. Mégis az a rövid, de pattogó „nem” szócska, amit a birodalmi kancellár megkockáztatott, úgy robbant bele a világba, mint valami váratlan bomba.

Mert a nemfizetés egyszerű és szimpaticus programja szombat estig a kampós keresztetek és a kommunisták kizárólagos magántulajdona volt. Ennek az egy mondatnak különösképpen a két szélsőséges párt, de különösen Hitler szédítő választási sikereit.

A rendpártok hallgattak, türetek és firtettek.

Egy mindenképpen szerencsés pillanatban ejtette ki Brüning hangosan a száján azt a szót, amelyre egyetlen mérsékelt párt vezére sem mert még álmanban sem gondolni.

És tiszta vizet öntött Németország poharába.

Két győzelmet és egy vereséget szerzett Brüningnek ez a híres mondat. Egyrészt Németország tényleg nem tudja a hadisarcot tovább fizetni, csak nem merne bevallani és most végre sikerült ezen a nehéz vallomáson túlesni, másrészt a birodalmi kancellár kiűtötte Hitler kezéből a legerősebb fegyvert.

Tatar Coriolan dr., Erdély új alminisztere letette az esküt

Metes Stefánt a kultuszminisztériumhoz helyezték át

Bucueresti-Bukarest, január 12. (Az Új Kelet tud.) A király ma aláírta a dekretumot, mely szerint Tatar Coriolan dr.-t, kolozsvári egyetemi tanárt és az interimáris bizottság elnökét, Erdély alminiszterévé (subsecretar de stat) nevezte ki. Tatar professor ma letette az esküt.

Ugyanakkor ma publikálták azt a dekretumot is, mely Metes belügyi alminisztert a kultuszminisztériumhoz helyezi át, ahol a levéltárak, muzeumok és könyvtárak fognak hatáskörébe tartozni.

Brandsch kisebbségi miniszter meglátogatta a bukovinai kisebbségeket

Elmaradt a kisebbségi bankett, mert a Zsidó Párt és a többi kisebbségi vezetők nem akarták egy kormányparti zsidó tanácsost kisebbséginek elismerni

Csernovitz, január 12. Brandsch kisebbségi államtitkár hivatalos látogatást tett Csernovitzban, ahol az ottani hivatalos kisebbségi körök fogadták. Utjának célja az, hogy a kisebbségi intézményeket felülvizsgálja, tanulmányozza a bukovinai kisebbségek helyzetét kulturális és társadalmi szempontból. Brandsch államtitkár a város házában a tiszteletre adott banketten exponált, amelyben hangzott, hogy a legbehatóbban meg akarja ismerni az ország összes kisebbségeinek helyzetét.

Azon nehézségek ellenére, amelyek között ma, ebben az abnormális időben élünk, föltétlenül szem előtt kell tartani a kisebbségi kérdést és új kisebbségi koncepcióra kell eljutni. Félre kell tenni bizonyos háborúelőtti magatartást, amely egyes körökben ma is uralkodik. Abban az irányban kell dolgozni, hogy a többségi nép és a kisebbségek között együttműködés alakuljon ki.

Idézte Jorga miniszterelnöknek a parlamentben tartott egyik utóbbi beszédét, amelyben Jorga azt fejtegette, hogy félre kell tenni az egyoldalú nacionalizmust és megnemesedett nacionalizmussal kell megértőnek lenni a kisebbségekkel szemben. Még nagyon távol vagyunk jelenleg ettől a koncepciótól, de tekintettel arra, hogy a kisebbségi probléma világprobléma, a megoldásnak el kell jönni. Egyelőre a napirendben levő kisebb kérdések megoldása szükséges. A kisebbségi államtitkárság eddigi működése alatt mintegy 30.000 hozzá beérkezett ügyet intézett el, majdnem valamennyit eredménytel. Még csak munkája elején áll — mondotta — és messze attól, hogy az összes jogos kívánságokat teljesíthesse. Az államtitkárság munkáját általában lebecsinyelték és lebecsinyelik, de meg kell gondolni, hogy na-

gyon nehéz megtanálni azt a formulát, amely az összes kisebbségi pártokat kielégíthesse. A kisebbségek struktúrája a többség ellenállása olyan tényezők, amelyekkel számolni kell. A kisebbségi kérdés labda, amellyel a különböző pártok gyakran játszani szeretnek.

Elsőrendű fontossága a kisebbségi egyházak és iskolák ügye. Nagyjelentőségű kérdés az állampolgársági ügy rendezése. A készülő közigazgatási törvény módosításban a kisebbségi jogok tiszteletbentartását biztosítani kell. Ezenkívül törekedni kell arra, hogy az összes törvényjavaslatoknál a kisebbségek érdekeit megfelelő védelmet találjanak. Sok kisebbségi iskolába olyan tanítókat küldtek, akik az illető kisebbség nyelvét nem ismerik. Ennek a kérdésnek a megvizsgálására Roesler kultuszminiszteri tanácsost a Bánságba küldték.

Brandsch panaszkodott, hogy a román sajtó kritizálja és feleslegesnek tartja az államtitkárság munkáját, pedig a kisebbségi kérdés egész Európa ügye és annak megoldása Romániának is érdeke, hiszen románok, mint kisebbségi állampolgárok más államokban is élnek. Egyébként a kisebbségi probléma megoldása szorosan összefügg Európa békéjével. Végül kijelentette, hogy a csernovitz zsidó és német liceum megszüntetésének veszedelmét egyelőre elhárították.

Brandsch csernovici tartozkodásakor egy kisebb incidens is történt. Rasser zsidó városi tanácsos azt igényelte, hogy őt a csernovitz zsidó lakosság nevében hívják meg a kisebbségek által rendezett bankettre, ami ellen viszont az összes kisebbségi pártvezetők, elsősorban a zsidó párt vezetők tiltakoztak azzal, hogy Krasser a kormány listáján került be a tanácsba. Az incidens miatt a kisebbségi bankett el is maradt.

Európa és az egész világ sorsa Franciaország kezében van

Vagy az örület, vagy a józan belátás fog győzni a ránk következő napokban. Ha Franciaország polgárai rájönnek arra az egyszerű igazságra, hogy még mindig jobb, ha elvesztik a német pénzeket, de ezen a révén megmenekül a magukét, mintha a világ egész gazdaságát a zürzavar prédájává dobják oda, akkor a jóvátételi konferencia és a leszerelési konferencia meg fogják hozni az igazi béke első olajját. De ha a francia politika továbbra is vakon rohan a veszendőbe menő pénzre és nemzeti göggyének sérthetlensége után, akkor az egész világ, Franciaországgal együtt, kerül menthetetlenül a lejtőre.

Kisajátította a kampós kereszt vezér programjának egyetlen értelmes szakaszát. Mert mindaz, ami a jóvátételi fizetés megtagadásán kívül Hitler programjában van, nem egyéb, mint kóros zagyvaság. A nagytömegeket főképpen a nemfizetés programja csalta át Hitler táborába s ma már minden remény megvan arra, hogy Brüning kijelentése után Hitler táborra éppen olyan ijesztő gyorsasággal zsurgorodjék össze, mint amilyen szédítő tempóban dagadt nagyra.

Ez volt Brüning két győzelme.

A veresége, hogy a francia kormány remületében lemondott és Párizsban fejtegetésre állott a teljes politikai zürzavar tetejére állott a teljes politikai zürzavar.

VILÁG TÜKRE

A közelkeleti mandátum-politika új fejezete előtt

A Zsidó Távirati Iroda jelenti: „A Népszövetség genfi titkársága közzétette a mandátumbizottság jelentésének kivonatát az iraki angol mandátum megszüntetésére vonatkozólag. Eszerint Irákok önálló, szabad államra fogják proklamálni és Anglia, mint mandatárius hatalom, a Népszövetség 1932. évi őszi ülésén javasolni fogja Iráknak a Népszövetségbe való felvételét. A mandátum bizottság melegen ajánlja Irák függetlenségének elismerését, valamint a Népszövetségbe való felvételének elfogadását. Megköveteli azonban a kisebbségek jogvédelmének és önrendelkezési jogának garantálását. Genfi körökben biztosra veszik, hogy a Népszövetség őszi közgyűlése teljes egészében magáévá fogja tenni a mandátumbizottság javaslatát.”

Egy kis szürke hír. Látszólag még nem is aktuális. És ennél fogva csöppet sem érdekes. Lényegében azonban a kérdéseknek, a lehetőségeknek és a kombinációknak egész légiját rejti magában.

Bennünket közvetlenül két dolog érdekel ebből a komplexumból. Az egyik: a kisebbségek kérdése. A másik: az iraki mandátum megszüntetésének palesztinai vonatkozásai.

1931 júniusában, amikor a mandátumbizottság tárgyalás alá vette Irák függetlenítésére vonatkozó angol javaslatot, Sir Francis Humphrys, Irák főkormányzója és Anglia megbízottja többek között a következőket mondta a bizottság előtt: — Nem áll szándékomban azt állítani, hogy az iraki keresztény és jezidi kisebbségek teljes mértékben meg vannak elégedve a mandatárius kormányzat politikájával. De bizonyos, hogy az iraki zsidó kisebbség semmilyen kifogást nem emel ezen politika ellen. Annak ellenére, hogy egyes iraki köztisztviselők méltatlanoknak bizonyultak pozíciójukra, ez a hivatalnokok azonban külföldi befolyás alatt állottak.

Egy hónapra rá az angol alsóházban Sir Samuel Hoare, jelenlegi indiai államtitkár, követelte, hogy a londoni és az iraki kormány kötelezettséget vállaljon a Népszövetség előtt, hogy egyenrangú polgárokként fogja kezelni a három iraki népkisebbséget: a kurdokat, az asszirokat és a jezideket. Mire dr. Drumond Shiels, az akkori gyarmatügyi államtitkár, válaszában a következőket mondotta: — Irákban léteznek még egy népkisebbség: 88.000 zsidó. Az ő jogaik is biztosítva vannak.

Nem kételkedünk abban, hogy a mandátumbizottságnak a kisebbségi jogvédelemre vonatkozó követeléseinek tárgyalásakor a népszövetségi tanács nem három, hanem négy kisebbség ügyét fogja tárgyalni és nem fog megelégedni a 88.000 iraki zsidóval. Ez valószínűnek látszik. A Népszövetség közgyűlésén. De hogy az ott megformulázott garanciák miként fognak kinézni a gyakorlatban — ez már a közeljövő zenéje.

Van azonban az éremnek egy másik oldala is. Gondolkodásra és alapos megfontolásra készítő kérdésekkel tele, amelyeknek szálai Irákon túl is messzenyulnak.

A fent idézett hírből ugyanis kimaradt valami. Még pedig az, hogy az iraki mandátum megszüntetésével egyidejűleg felvetődött Szíria politikai státuszának megváltoztatása is.

Mert az, ami most megy végbe Iráknak, a közeljövőben Szíriában is be fog köszönteni. Kompetens körökben pedig úgy tudják, hogy ez a „jövő” igen közel van már, amennyiben Iráknak a Népszövetségbe való belépése után rövidesen Szíria is ünnepelhetni fogja a mandátum alól való felszabadulásának ünnepét. A szíriai emancipáció napja azonban nem

egészen érdektelen Palesztina számára és annak kihatásai nem fogják érintetlenül hagyni ezt az országot. Egyszerűen azért, mert ezután: Palesztina marad az egyetlen ország — a mandatárius országok A-csoportjában — amely még mandatárius uralom alatt fog állani.

Magában véve ez nem birna különösebb jelentőséggel, mert ez a kivételes helyzet egyenesen onnan származik, hogy Palesztina kezdetől fogva speciális helyzetet foglalt el és a Palesztina-mandatúmnak alapjában különbözik az A-mandatúmtól. Az egyetlen közös vonás közöttük az, hogy Palesztina — épúgy, mint Irák és Szíria — azelőtt török tartomány volt és egyszerre szabadultak fel a török járom alól. De míg Szíria és Irák felszabadítása egyszerűen feltétel nélkül történt meg: Palesztina felszabadítása egy igen jelentőségteljes feltételhez kötődött, amely a zsidó nép Palesztinára való történelmi jogának elismerésében jutott kifejezésre. Ez pedig egyet jelentett a zsidó nép önrendelkezési jogának elismerésével.

Mégis kétségtelen, hogy Irák és főképpen Szíria emancipációja új erőt fog kölcsönözni a palesztinai arabság számára a Palesztina-mandatúmnak elleni harcban. Itt természetesen figyelembe kell venni a két ország közeli földrajzi fekvését, hogy gazdasági, valamint kulturális vonatkozásban szorosan összefüggnek és egymásra utaltságuk legalább is annyira erős, hogy az egyik ország státuszában végbemenő alapvető változások nem lehetnek jelentéktelenek a másik ország politikai fejlődésére.

Ez az, amely rendkívül fontos feladatokat hárít a cionista politikára a közeli mandátum-szisztéma küszöbön álló alakulásaival kapcsolatban.

Hiszen a mandátumbizottság legutóbbi ülésén sem csináltak titkot azokból az aggodalmakból, amelyeket a mandátumok fokozatos megszüntetése ébresztett fel a bizottság tagjaiban. A francia kormány képviselőjének bejelentése már akkor is nyugtalanságot váltott ki a bizottságban, hogy vajjon az említett országokban a mandatárius kormányzás megszűnése és a többségi népességnek korlátlan uralma nem-e fogja károsan érinteni az ország finansziális ügymenetét, a kisebbségek jogbiztonságát, a szükségesnek mutató agrárreform keresztülvitelét, stb. Egy azonban elkerülte az aggodalmaskodók figyelmét — és ez a cionista diplomácia számára irándó —, hogy

a szíriai és az iraki mandátumok ügyének eldöntése nem-e tangálhatja a Zsidó Nemzeti Otthon fejlődését, amely a Népszövetség mandátum-politikájának egyik sarkalatos részét képezi.

A illetékes cionista faktoroknak egyik legfontosabb politikai feladata kell hogy legyen: kellő garanciáknak a biztosítása, hogy a Palesztinával szomszédos államok mandátum-szisztémájának megszűnése vagy átalakulása semmilyen vonatkozásban ne hátráltathassa és ne keresztelhesse a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon fejlődését. Nem arról van szó, hogy a cionista diplomácia gáncsot vessen az iraki vagy a szíriai „emancipáció” elé. Szó sincs róla. Ez homlokegyenest ellenkezik a zsidó nép felfogásával és a cionista világpolitikai irányelveivel. De gondoskodnunk kell arról, hogy a közeli politikai státuszában várható átalakulásokkal egyidejűleg megfelelően szabályozzák az új helyzetből adódó viszonyokat, a Zsidó Nemzeti Otthon és a palesztinai zsidó közösség érdekeinek figyelembevételével.

A Zsidó Szakácskönyv

1000-nél több kitűnő recept. A közel 400 oldalas, szép kiállítású vászonötöses könyv.

ÁRA: 300 LEI

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

DER MÖRDER

a világ legizgalmasabb detektív drámája, mely a düszeldorfi vámpír, Kürten életét mutatja be. A filmet rendezte Fritz Lang, Thea v. Harbou kézírata nyomán. Bemutatja január 14-ki kezdettel a **SELECT MOZGÓ**

A film megtekintése fiataloknak szigorúan tilos. Kérjük jegyeket idejében megváltani. Monopol Panfilm.

Négy német fiatalember négy gitárral és négy ceruzával világgá indul

Cluj-Kolozsvár, január 11. Az Uj Kelet szerkesztőségébe beállított tegnap egy szőke, kékszemű, tagbaszakadt fiatalember. Sportifjúnak kellett itélni, diszkoszdobónak, vagy gerelyvetőnek.

— Hallottam — kezdte, hogy az urak közül valaki sokszor járt a Balkánon. Én most jövök onnan. Szeretném kicsirelni vele élményeimet.

E szavakat e sorok írójához intézte, aki több ízben jártam a Balkánon.

— Tessék — udvariaskodom — csempélgethetünk.

A fiatalember, akinek nyitott gallérja volt, világos ruhája szivettel és semmi télikabát vagy sál, elmondotta, hogy negyedmagával indult el tizennégy hónap előtt Hamburgból a Balkánra.

— A program?

— Megnézni a Balkánt, tapasztalatokat gyűjteni, skicceket, képeket, fotográfákat csinálni és zenélni. Mind a négyen értünk ezekhez a mesterségekhez. Benne volt továbbá a programban, hogy egyedül tartjuk fenn magunkat az uton, ott keressük meg ellátásunkat, utiköltségek, ruhánkat. Erre határoztuk el magunkat még az iparművészeti iskolában, amelyet együtt végeztünk el.

— A programot beváltották?

— Százhuszonöt százalékig.

— Akkor maguk ezermesterek.

— Csak modernek vagyunk és németek. Semmiféle munkától nem riadunk vissza. Eladjuk a skicceket olcsón és ha nem akad rá vevő, akkor muzsikálunk. Ha erre nincs alkalom, akkor kvartetbe énekelünk vendéglőkben. Ha ezt megtiltják, kiállunk az uccára és Schubert-dalokat, német hájós nótákat, paraszti és munkásdalokat énekelünk. Mindenki hallgathatja, senkire nem kötelező a honorálása. De azért kevés akad, aki ingyen élvezze művészetünket. És így járjuk be gitárral, ceruzával, hangvillával a Balkán érdekes, gyönyörű szép világát.

— A turájuk?

— Hamburg, Bécs, Graz, Leibach, Susák, Split, Zágráb, Banyaluka, Jaice, Sarajevo, Belgrád, Nis, Skoplje, Cattaro, Skutari, Tirana, Szaloniki, Athen, Peleponesus, Pireus és vissza Szalonikibe, hogy Athos szigetére juthassunk. A szigeten semmi keresni, lehetőséggel nem lehetett számítani, de fölmentünk skiccelni. A képeket hazaküldtük és rövidesen kiállítjuk őket. Olyan rossz viszonyok nem lehetnek Németországban, hogy ezekre a képekre vevő ne akadjon.

— Látja, itt megállhatunk. Mondja el, hogyan került föl Athosra, a görög ortodox szerzetesrendeknek erre a híres köztársasági birtalmába. Imt látott, mit tapasztalt ott?

— Az angol konzul ajánlólevelével a zsebünkben fölpakoltuk sátrainkat és áthajóztunk a szigetre, ahová újabbán naponta megy hajó. A sziget hegyeire építették a rezidenciát a különböző rendházak a dombokon és lejtőkön épültek, csodálatos szőlők és veteményes kertek között. Legelőször feltűnt a pápi rendőri Partraszállásunkkor papok jöttek elének, udvariasan kérték az ajánló levelet és a köztársaság szaloniki képviselőjének beutazási engedélyt. A forraságok elintézése után a pápi rendőrök készségesen megmutatták, hol lealkalmasabb fölállítani a sátrakat, hová kell veteményért, olajért, kenyéért, gyümölcsért menni, amiket ingyen kap az ember Athos szigetén. Éppen csak keves néhány fillért dob az ember a templomi perselybe. A szigeti köztársaság területére csak férfiak léphetnek, állatok közül csak ösz-

vérek. A papok, amíg fiatalok, sok mezei munkát végeznek és kevesebbet ájtatoskodnak, öregségükre azonban többet foglalkoznak áhítatos ceremóniális munkával és kevesebbet dolgoznak a kertekben és az erdőkben.

Walther Zastrow — ő a Balkánjáró németek vezére — előadta aztán, hogy balkáni utján a legerősebb, legüdébb arcú, legmunkaképesebb férfiakat az athosi papok között találta. Negyvenegyenket fokos hőségben fáradhatatlanul végeznek elég nehéz kikötőmunkásoknak is terhes munkát. Holott húst a legrikább esetben esznek, alig alszanak naponta öt óránál többet és a szerelmet nem ismerik.

Lehet, hogy nőtlenység okozza az erőt és üdeséget.

Kevesebb kellemes emlékeket tudok elmondani Athosról, ahol nagyon ügyel a rendőrség a művészet nemzeti jellegére. Itt a kintornástól, az uccai énekestől, a gyorsrajzólótól, a kávéházi piktorától meg követelik a görög származást.

— Annyi Törökországból kiutasított művész került a kicsi Görögországba — mondotta Walter Zastrow —, hogy a nemzeti művészet védelme egészen természetes. Viszont a közönség ilyesmire nincs tekintettel, neki az kell, ami ujszerű és érdekes. Ezért néhány éjszaka a parla-

Megkezdődött a Népszövetség pénzügyi bizottságának ülészaka

GENF, január 12. A népszövetségi pénzügyi bizottság megkezdte két hétre terjedő ülészakaát. Foglalkozni fognak a bolgár, észt, görög, magyar és osztrák pénzügyi helyzettel. Bazelben a Nemzetközi Fizetések Bankja igazgatótanácsa meghosszabbította Ausztria és Magyarország január 16-án, illetve 18-án lejáró kölcsöneit és meghosszabbítást javasolt Németország 100 millió dolláros kölcsönére, ha ehhez a kibocsátásban résztvevő amerikai, angol és francia jegybankok hozzájárulnak. A meghosszabbítások időtartama 3 hónap.

Ugyanakkor megkezdődött Genfben a szenszékértők nemzetközi konferenciája is, amelyen a termelés és a fogyasztás kérdéseivel foglalkoznak. A konferencián részt vesznek az érdekelt kormányok delegátusai, továbbá a vállalatok és a munkásság megbízottai.

A konferencia előreláthatólag szerdán zárul.

Bécs—Berlin két óra

Helvenőt százalékkal meggyorsították a repülőgépek sebességét.

Berlin, január 12. A német repülőforgalomban az utasrepülőgépek átlagos sebessége óránként 180 kilométer volt idáig. Amikor mintegy félévvel ezelőtt a Kruckenberg-féle propelleres vasút — az úgynevezett Sin-Zeppelin — Berlin—Hamburg között óránként 230 kilométeres sebességgel ért el, úgy látszott, hogy a vasút az új találmány révén konkurensévé válhat a repülőforgalomnak. A német Luftthansa vezetősége, hogy ezt a veszélyt megelőzze, elhatározta, hogy új, tökéletesebb expressz-repülőgépek beállításával átlag hetvenöt százalékkal fokozni fogja a közlekedési repülőgépek sebességét. Ennek a célnak az elérésére megrendeléseket adtak új repülőgépek elkészítésére, amelyek maximális óránkénti sebessége 350 kilométer, úgy, hogy az óránkénti 300 kilométer átlagsebességet könnyen elér-

hetik, ami azt jelenti, hogy Bécsből Berlinbe két óra alatt juthat el az utas.

Az új repülőgépeket a német Luftthansa két vezető mérnökének, dr. Schatzkynek és dr. Stösselnek a tervei és számításai szerint építik fel. Valamennyi német repülőgépgyár, így a Junkers-művek, a brémi Pokke-Wulf és a wermündeni Heinkel nagy megrendeléseket kapott a Luftthansától és az új utasszállító repülőgépek gyártása már teljes erővel folvik mindennél. Természetesen, minthogy a gépek építésénél a kímélésnél és ügynevezet „berendezésnél” a lelkesebb apróságokra is gondosan ügyelni kell, az új masinák forgalomba helyezéséig még el fog egy darab idő telni és csak körülbelül a nyár folyamán rendszeresíthetik az első expressz repülőgépjáratokat.

ment előtti nagy téren, ahol a hó miatt a közönség ezrei fagyaltaknak az épp pénzeket szerezünk énekünkkel. Azonban mielőtt a rendőrség megtudta „konkurrenséktől”, hogy idegenek vagyunk, valóságos hajtóvadászatot rendeznek ellenünk. Egyik éjszaka kvartettünk éppen játszott, amikor egy német mérnök barátom figyelmeztetett, hogy detektívek le akarnak fűlelni és jó lesz abbahagyni a zenét és „meglőni”. Pillanatig sem haboztam, Hónom alatt a gitárral kiugrom a kerítésen, három társam utánam és a sötétségben sétáló tömeg között sikerült kerekedni oldanunk a detektívek elől. Egyszeresen felmentünk a Apropoliszhoz, ahol az Erechteion mellett levő igazán idilli kus vendéglőben ittunk Görögország (de nem az ő rendőrsége) üdvére.

Még egy esetünk volt a „konkurrensékel” és pedig Szófiában.

Itt megérkeztünk napján éjfélkor éjjeli zenét adtunk előbb a német konzulnak, majd az osztráknak. Hazánk konzulja méltatlankodva háritotta el magától a megtiszteltetést („Hagyjanak aludni!”), míg az osztrák konzul bécsies kedélyességgel magához invitált és sörrel vendéglát meg. Másnap összehozott bennünket a szófiai német dalegyesület vezető embereivel, akiknek közvetítésével a legelőkelőbb helyeken énekelünk, majd kiállításra rendeztünk elég jó sikerrel. Várnában, Burgasban voltunk, majd végig jártuk a rózsatermő vidéket. A legnagyobb szívélyességgel hallgattak énekünket mindenfelé, csak Ruzsukban különböztünk össze a cigánymuzsikusokkal valamelyik éjszaka. Néhány söröveget cserélgettünk kissé vehemens tempóban egymás képere. A dolog a rendőrség elé került, ahol kinyomozták az ügyet és megállapították, hogy a cigányok provokálták a verekedést. Bekötötték fejfel távoztunk a rendőrségről és nem sokára az országból, amelyre — est az incidenst leszámítva — szívesen gondolkunk vissza.

Romániában mindenütt jól fogadták őket. Művészetet megbecsülő ország — dicséri Walter Zastrow Romániát — nagy kár, hogy kevés a pénz; itt igazán nem smucigok az emberek. Ma hagyják el Kolozsvárt és járnak továbbra Európa délkeletjéig. Új foglalkozási típusok, jellemzik a kort, amelyben élünk, a leszenyvedést és egyben a bátorságot. Azt, amely nem szégyelli a művészetét sem az uccán, sem a tengerparton, sem a kis-kocsmában. Boldogtalan és mégis boldor emberek. Fiatalok, akik még megérhetik a boldogabb jövőt.

Károly kir...
Harun al F...
alaku

Bécs, január...
Journal egyik...
ékes cikket köz...
letéről. A lap s...
politikai életn...
nyelvége írta...
nevezve. A cikk...
vetkezőket írja

„Ha Károly k...
ssülett volna...
noki pályán...
mű...
előzetekkel...
mechanika irán...
rából csak ug...
gyelmét ma az...
mechanizmusára...
gépzetben hiba...
mányzásti tevé...
király azonnal...
reparálja a hiba...
raszpárti kormá...
pillanatnyi köve...
kicsérlette ezt a...
megfelelő kor...
hatalmas mu...
frígyét titkára...
dolgozának a...
együtt kell dol...
nek munkaidő...
két órát ter...
den rendeltet...
koresztől, a le...
kormány. Ha az...
véleményben...
küstént tudomá...

Naponta...
földi lapoldó...
fálnak az urak...
átlapozza az u...
jék arról, ne...
valami. Nem e...
lepi jóléte...
sáiban je...
zavartá hozza...
tők vagy rom...
létéről. Két...
rában van...
től. Többször...
Fukarest hely...
inspekciókat t...
házakban...
a városban, az...
bejelentené...

A király je...
Tenyeg s a...
teverete. Nem...
románrehabilit...
Károly király...
kosabb uralko...
ter, közleked...
dalmai tekint...
mészetes emb...
részről, a h...
umokja, apja...
nincs benne...
hidegvér, se...
egyenlítő táj...
ha születte...
sem illehe...
hogy ez a lo...
bizonyos-érte...
suly törvény...
matematikai...
az őszinte...
rások.

Kivételes...
éves Mihály...
árónörökös...
szomszédság...
szobájának...
gét nem egy...
kös és apró...
mája. Az a...
káját és fiát...
árónörökös...
után ismét...
kellenebb...
kel, nem has...
zavarni s es...

Aradon nyerték a Zsidókórház Sorsjátékának egymillió lejes főnyereményét

A 24.812-es számú sorsjegy tulajdonosáé a millió

Uj-Kolozsvár, január 12. (Az Uj Kelet tud.) Ma délután zajlott le óriási izgalom és érdeklődés közepette a Zsidó Kórház sorsjáték utolsó húzása. Már a kora délutáni órákban megindult az érdekeltek özönlése a kolozsvári prefektúra épületébe, amelynek egyik termében folyt le a sorsjáték. A legkülönbözőbb osztályokból rekrutálódó emberek izgatott tömege színes és iparosok, intellektuelek és munkások egyaránt, lázas izgalommal tekintenek a sorsjáték végső kimenetel elé.

Forog a szreceskerék. Négyszázötven 200 lejes nyereményt húznak ki. Az állandó moraj, amely betölti a termet, nem ezeknek a húzásoknak szól. Az emberek még zsebükből tartják sorsjegyeiket. Nemcsak, hogy nem érdekli őket a 200 lejes nyeremény, de nem is akarják, hogy most huzzák ki az ő számukat. Mindenki, külön-külön, a millióba helyez minden várakozást, minden vágyat és reménységét.

Egy teljes órát vesz igénybe a 200 lejes nyeremények érdektelen húzása. A 2000 lejes nyeremények kerülnek sorra. Az érdeklődés, az izgalom lassu tempóban emelkedik. Valaki hirtelen felugrik helyéről és utat tör magának. De csakhamar lehorgasztott fővel tér vissza helyére. Rosszul hallotta. Nem az ő számát húzták ki...

Az izgalom új lendülettel felfokozódik. Tizenöt 10.000 lejes nyereményt húznak ki. A lázas szemekből kiolvasható, hogy: „ez se lenne rossz...” Tíz-ezer lej!... Sok ember számára valóságos megváltást jelentene...

De rövid percek leforgása után az izgalom újabb moraja futja körül a termet. Huszonöt ezer lej!... És alig hogy megnézték sorsjegyeik számát, ... már újra megforgatják a szreceskeréket. Tíz-szer is, minden irányban.

A lázas izgalom tetőfokára hág, az emberek felemelkednek helyeikről és mintegy 300 szempár mered a szreceskerék forgására... Szorongó érzés fogja el a lelkeket. Mindenki a maga szrecesjének szédületes forgását nézi lázzal, szemmel...

A szreceskeréket megállítják és a visszafojtott lélektetű csöndben egy gyermeki kéz nyulik bele és — kihuzza az egymillió lejes nyereményt:

24.812!

Az emberek egymás tekintetét keresik. A boldog szrecesere részese azonban nem jelentkezik... később megállá-

A ma egyik legfontosabb kérdése ad választ

Az Ifjuság neml problémái

Dr. Tótiusz Béla most megjelent könyve

Főbb fejezetei: A természetéről teremtéséről. A boldogság nehéz útja. Amikor a gyermekből ember lesz. Két féle érettség. A hazug kísértet. A megérkezett szerelem. Mit kell tenni? A kétféle felelősség. Újra szerelem. Pszichanalízis és szerelem. Freud és Marx. A szerelem szabadsága. Egynevelés és többnevelés. Itél a társadalom. Szüze vagy ártatlan? Kit választunk? A lelkiismeret házassága. Hideg-e a nő? A „kényes kérdés”.

Mindkét nemhez tartozó serdülő ifjakon kívül a szülők és pedagógusok is okvetlen olvassák el ezt a tartalomhoz méltó külső kontóban megjelent könyvet.

UJ KELET könyvostálya OLUI

Kérem részemre postafordultával megküzdeni: Dr. Tótiusz: Az ifjuság neml problémái könyvet, portómentesen, 85 lej utánvétellel

..... név

pontos cím

pitás nyert hogy a 24.812-ös számot Aradon nyerték, de a nyerő lapzártáig nem jelentkezett. A többi fontosabb nyereményeket a következő számok nyerték.

2000 lejt nyert: 2395, 29156, 57539,

109935, 3595, 30847, 59369, 113843, 3617, 32523, 69625, 115361, 3812, 39737, 69627, 122808, 6355, 41543, 81672, 129263, 24338, 44818, 85473, 145344, 25495, 51862, 90192, 28534, 52746, 92357.

10.000 lejt nyertek: 14116, 91634, 45651, 102758, 50819, 117993, 64050, 120742, 76266, 131819, 79580, 138997, 88218, 148202.

25.000 lejt nyert: 59304.

1.000.000 lejt nyert: 24812.

Szép politikai sikerrel és három és félmilliárd lej kölcsönrel tér haza Argetolanu

Bucuresti-Bukarest, január 12. Az „Aedverul” foglalkozva Argetoianu utazásával azt írja, hogy Titulescu azért nem ment Párisba, mert nem akarta Dinu Cesianu párisi követ működési körét zavarni. A pénzügyminiszter ter elmegy Londonba, bár a londoni ut még ha Titulescu asszisztál is annál,

nem olyan jelentős, mert Párisban sokkal fontosabb ügyekről volt szó. Argetoianu barátai különben azt hangoztatják, hogy a pénzügyminiszter szép politikai sikerrel és mintegy három és félmilliárd lejes kölcsönrel tér vissza az országba.

KÖZGAZDASÁG

Megindult a tőke visszavándorlása a bankokba

Optimista hangok Bukarest pénzügyi köreiből

Bucuresti-Bukarest, január 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti bankkörökben meglepéssel állapítják meg, hogy a kormány által a tőkekamat és járadékadóra vonatkozólag megszavaztatott új törvények máris kedvező hatást értek el a bankkereskedelemben. Tudvalevő, hogy az új törvény leszállította a tőkekamatot és járadékadót a bankoknál és hitelintézeteknél levő készpénzbetéteknél, ha a betét lejáratát legalább 3 hónap 10 százalékra és ha a lejárat 3 hónapnál hosszabb tartamu, ugy 5 százalékos a tőkekamat adója. Ugyancsak 5 százalék a külföldiek által beföldön elhelyezett készpénzbetétek kamatadója. A betétesek nagy tömegei a kedvező lehetőségeket sietnek kihasználni annál is in-

kább, mert a betétekre vonatkozólag az új törvény a kereskedelmi titok védelméről szóló törvény hatályát is kiterjesztette és elrendelte, hogy a betétek csak bírói határozat alapján vehetők vizsgálat alá. A bukaresti bankoknál a betétek máris igen jelentékeny számban emelkedtek és a vidékről is hasonló jelentések érkeznek. (Clujon is észlelhető ez az öröndetes folyamat).

Remélhető, hogy a bankkereskedelem felélénkülésével és a betéteknek a pénzügyintézetekbe való fokozatos visszafolyásával kapcsolatban az ipari s kereskedelmi kihelyezések is megindulnak és a gazdasági élet körforgásának feltűnően javuló tendenciája állandó marad.

Gazdasági szolidaritás

C. Conta román újságíró egy gazdasági tervezetet terjesztett a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége elé. A tervezet a szerző szerint a megvalósítása esetén alkalmas volna arra, hogy enyhítse mai válságát. Lényege abban áll, hogy a mezőgazdasági termelést közvetlen kontaktusba hozza azokkal az ipari termelőkkel, amelyekből a paraszt vásárol. Tervezetében többek között a következőket mondja:

— A fogyasztók fizetőképességének fokozása természetesen magában foglalja a fogyasztás fokozását. A fogyasztás fokozása viszont nem képzelhető el másképpen, mint gazdasági egységet képező területek szolidaritása révén. E területeken belül többségi és kisebbségi lakosok békésen együtt dolgoznak. Az egyes területeken belül megszervezésre kerülne a termelés, ennek értékesítése és a hitel megosztás. Az egyes területek együttműködése folytán pedig kialakulna nemcsak az ország határain belül, de azokon kívül is a mai nehézségek áthidalásához szükséges együttműködés. Romániának különösképpen az volna a feladata, hogy a Balkán-államok és a közép európai államok együttműködését szorgalmazza.

Conta számításai szerint egy 60 ezer hektáron megszerzett mezőgazdasági közösség a föld racionális megmunkálásához szükséges 35 millió lej értékű gépeket 165 nap alatt amortizálhatja. A szerző különösképpen fontosnak tartja azt, hogy többségi és kisebbségi polgárok eredményesen és békésen együttműködjenek. Conta nagyon jól ismeri az ORT zsidó világszervezetet, amelynek képviselője, Singalovszki mérnök nemrég-

Romániában járt, hogy az ORT itteni fiókjait megszervezze. A kormány vámkedvezményt biztosított az ORT által a zsidó lakosság produktizálásával kapcsolatosan Romániába behozandó gépek számára. Conta szerint ez lehetővé fogja tenni, hogy a zsidó lakosság eredményesen kapcsolódjék bele a termelőmunkába.

Conta egyébként felfogását 14 füzetből álló brosúrában írta meg és azt nemcsak Romániában, hanem az összes balkáni államokban propagálni készült.

Lezajlott a nagyváradi tőzsde évi közgyűlése

Oradea-Nagyvárad, január 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi árutőzsde Popper Ákos vezérigazgató elnökletével kedden tartotta meg évi közgyűlését. Megnyitott beszédében Popper Ákos hangoztatta, hogy a tőzsdei év kielégítő eredménnyel zárult, amennyiben a tőzsdén júniustól decemberig 1500 vagon árut bonyolítottak le 50 millió lej értékben.

Paximade Alexandru köszönetét fejezi ki az Egyesült Banknak és Takarékpénztár Rt.-nak, hogy a tőzsdének ingyen helyiséget bocsátott rendelkezésére.

Ezután megválasztották a tőzsdebíró-ságot, majd Moskovits Izidor hangoztatta, hogy a tőzsdetörvény módosító javaslatánál figyelembe kell venni a nagyváradiak követeléseit.

Dr. Manole kormánybiztos kijelentette, hogy bukaresti utazásakor mértékadó kö-

röknél kifejezésre juttatta a nagyváradi kívánságokat. Záróbeszédet Popper Ákos mondott, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy a tőzsdét néhány alosztállyal kellene kibővíteni, így nem ártana a fatőzsde felállítására.

Kényszeregyezséget kért a brassói Szilédia posztóáruház. A brassói Szilédia posztóáruház, amely a Ascher testvérek tulajdona, kényszeregyezséget kért. Aktívái tíz és félmillió, passzívai hét és félmillió lejt tesznek ki, hitelezőinek három év alatti százszázalékos kielégítést ajánl, negyedévi törlesztéssel, hét százalékos kamattal.

EGYESÜLETI ÉLET

Zeire-Mizrachi csoport alakult Nagyváradban. A mizrachi ifjuság Szatmáron lezajlott konferenciájának hatása alatt a nagyváradai vallásos ifjuság elhatározta, hogy Zeire-Mizrachi csoportot alakít. A január 10-én megtartott értekezlet résztvevői nagy lelkesedéssel mondták ki a csoport megalakulását, leszögezve, hogy szigorúan a Tohra-Vavoda szellemében kívánják működni. A csoport élére egy öttagú vezetőséget választottak, melynek tagjai: Jakabovits Miksa, Bergfeld Izso, Herschkovits József, Aronovits Mór és Stern Nándor. A mizrachi ifjuság szűkei központja nagy bizalommal tekint az újonnan alakult csoport működésére.

Rendkívüli konferenciát tart az Arvagondozó. Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó központi bizottsága január 3-án tartott gyűlésén foglalkozván a szervezet aktuális kérdéseivel, különösen a mai nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel, elhatározta egy rendkívüli konferenciának az összehívását Kolozsváron január 24-én. A tárgysorozat összeállításán a központi iroda most dolgozik, ugyancsak megtörténtek az első intézkedések a konferencia technikai megrendezésére vonatkozólag, valamint a helyicsoporthoz instruálás. A konferencia előkészületeinek további részleteiről következő számunkban fogunk hírt adni.

Szenzációs ígérkez a f. hó 16-án, szombat este megtartandó sómérbák. Mint minden évben, ugy az idén is a sómérbák rendezik meg a szezon legszenzációsabb táncmulatságát a KAC Klubban a Young Boys Band Jazz zenekari kísérete mellett. Táncversenyszénzáció! A rendezőség felkéri mindazokat, akik tiszteletjegyet kívánnak és sajnálatos tévedésből eddig még nem kaptak, reklamálják azt a 701-es telefonszámmal. Felteszüljön jöjjön el, feledhetetlenül fog mulatni.

Cionista Dienst a City külterében. A kolozsvári helyicsoport ma este félkilenckor a City kavéház külterében cionista Dienstet tart programmal.

A pénz és szerelemsóvár amerikai ifjalság

Ez a tárgya Theodor Dreiser világhírű művének, amelynek új propaganda kiadása 1120 oldalon 3 kötetben 234 lej Lepagenál Kolozsvárt. Vidékre utánvétellel portómentesen. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagetől.

Purimra vidám gyűlésvonások!

Solem Alejchem: Vájjak, ne vájjak? Szabó Imre: Gábort ünneplés Szabó Imre: Egy finom kis parthle Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában. Előadási jogdíjjal darabja 200 lej.

MEGJELENT

SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

Ará: emü tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról.

Minden intellektuális, minden a kor győtré problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

40 lej és portó el kell olvasnia!

Brüning vezési

Páris, jan... Maginot... miniszteri... nyilatkozat... ott Laval... sanneli konfe... relési konfe... részleges... kívüli nehézs... oldható és... kások közepé... Brüningnek... re vonatkozó... jelentései ol... Laval korm... nehézségeit... lett nem tud... mények köz... meg a minis... melynek l... kormány... A miniszte... terelők exp... politikai hel... a küszöbön... nemzetközi... szükségesség

Általán

Páris, jan... körökben a... hangja szélső... különbözőbb... ányezte. A szé... nyelgesen... tatja támadás... Journal des... szerint Német... boru előtt, a... fel a helyzete... nyugvópontot... tatja a hatal... téséért, amely... gán fizet me... smert Temps... Brüning nyila... az álláspontot... adásokok elő... tételi fizetés

ki biztosítja... hogy Német... fog arra az... hogy a mag

A Liberté egy... borus veszedé... rint nem sok... hogy a hágai... mert

Németország... venni a hág... maradhat m

Az élehang... sékelt polgári... Franciaország... napilapja, a... megértő hang... kozik, amely... törzése mellet

Flaubert

„Documenta... érdekes soroz... 170 lej helyet... a következő... nál Kolozsvá... Berlioz önéle... életregénye, ... Nietzsche leve... Voltaire leve... Kérje az árle... pag

A

Világszerte általános a kavarodás Brüning nyilatkozata körül

A francia kormányt megbuktatta Brüning nyilatkozata

Az angol sajtó messzemenő következtetéseket fűz Brüning nyilatkozatához és a francia frank megingásától tart

Brüning nyilatkozata megakasztotta Laval kormányát vezető tanácskozásait

Páris, január 12. Briand lemondása Maginot halála folytán megüresedett miniszteri tárcák betöltése a Brüning-nyilatkozat előtt is komoly gondot okozott Laval miniszterelnöknek. A lausannei konferencia és a közelgő leszerelési konferencia előkészületei miatt a részleges kormányválság csak rendkívüli nehézségek után lett volna megoldható és a nagyfontosságú tárgyalások középette bombaként csapott le Brüningnek a jóvátételek nemfizetésére vonatkozó nyilatkozata. Brüning kijelentése olyan helyzet elé állította Laval kormányát, melyben belpolitikai nehézségeit, jelenlegi formációja mellett nem tudta megoldani. Ilyen körülmények között óriási izgalom előzte meg a minisztertanács keddi déli ülését, melynek lezajlása után Laval és kormányja benyújtotta lemondását.

A minisztertanács Laval miniszterelnök expozé tartott a bel és külpolitikai helyzetéről. Hangoztatta, hogy a közelgő álló rendkívüli fontosságú nemzetközi tanácskozások parancsoló szükségessége úgy kívánja,

hogy széleskörű nemzetközi koncentráció alakuljon és így a kormány mögött egységes politikai közvélemény vonulhasson fel.

Laval ezért kérte minisztertanácsát, hogy csökkentsék a rendelkezésre tartandó járulékokat és az összkormány viselkedésének a köztársasági elnökkel való bejelentéséhez.

A minisztertanács egyhangúan magáévá tette Laval javaslatát. Laval a minisztertanács után az Elysée-palotába ment, ahol Doumerg elnöknek a kormány lemondását bejelentette.

A francia fővárosban a kormány lemondását óriási meglepetéssel fogadták. A köztársasági elnök a kamara és szenátus elnökeinek kihallgatásával kezdte meg az államférfiakkal való tárgyalásait. Minden jel arra mutat, hogy ismét Laval fog kormányalkotási megbízást kapni, de nincs kizárva annak a lehetősége sem, hogy Laval a rendkívül súlyos helyzetre való tekintettel nem fogja elfogadni a megbízást.

ban propaganda eszközzel szolgálják Hitler számára.

A lapok egyébként támadásaikban nem kimélik Angliát sem, mert Brüningnek azt a kijelentését, hogy fontosabbnak tartja az állam magánadósságainak rendezését, az angolai tartozásokra való utalásra minősítik. A Temps-nek fent írt célzása is Anglia ellen irányul.

Az általános felháborodás ellenére azonban egyik lap sem követel fegyveres elégtételt Németországgal szemben. A hangulatot érezhetően enyhítette Laval miniszterelnöknek a délután folyamán történt megbeszélése Hoesch párizsi német nagykövettel, aki hétfőn tért vissza a német birodalmi fővárosból. A megbeszélés eredményeiről hivatalos közleményt nem adtak ki.

Az angol sajtó a krízis mélyülésétől és a frank megingásától tart

London, január 12. A világsajtó éppen úgy a Brüning-nyilatkozat hatása alatt áll, mint az almirózott francia közvélemény. A Daily Telegraph úgy értesül, hogy a jelenleg Berlinben tartózkodó nemzetközi bankárok közül, akik a kölcsönök meghosszabbításáról tárgyalnak a német fővárosban sokan helyeslik a politikai fizetések teljes törlesztését. Az angol sajtó ma is a teljes megértés hangján kommentálja Brüning kijelentését, bár a jóvátételi fizetések megszüntetéséről rendkívül messzemenő következtetéseket vonnak le. Hangsúlyozzák a lapok, hogy

Általánossá lett az izgalom Párizsban a Brüning nyilatkozat miatt

Párizs, január 12. Francia politikai körökben a Brüning-nyilatkozat visszhangja széles jobbról szélső-balig a legkülönbözőbb kommentárokat eredményezte. A szélső nacionalista sajtó már lényegesen mérsékeltebb hangon folytatja támadásait Németországgal szemben. A Journal des Depats újabb támadó cikke szerint Németország most is, mint a háború előtt, a legrosszabb időben borítja fel a helyzetet, amikor már mindenki nyugvópontot remél. A Liberté hibáztatja a hatalmakat a Rajna-vidék kiürítéséért, amelyet Franciaország most drágán fizet meg. A szordinos hangjáról ismert Temps is élesen szembe fordult Brüning nyilatkozatával. Kritizálja azt az álláspontot, mely szerint a magánadósságok előbbre valók, mint a jóvátételi fizetések. Felveti a kérdést, ki biztosítja a hatalmakat efelől, hogy Németország a jövőben nem fog arra az álláspontra helyezkedni, hogy a magánadósságait sem tudja fizetni.

A Liberté egyébként megvillantja a háborus veszedelem lehetőségét. A lap szerint nem sok reményt lehet ahhoz fűzni, hogy a hágai döntőbíráshoz forduljon, mert

A jóvátételi fizetések nem szolgálták másra, minthogy Németország-

Kétezerkét száz szoba áll a leszerelési konferencia delegátusai és vendégei rendelkezésére

Uj repülőjáratok, új levélbélyegek, új taxilárak

Genf, január 12. Genf városa erősen készülődik a leszerelési konferenciára. Egy kisebb bizottság, élén Genf város egyik prominens polgárával, Guillaume Fatioval igen szorgalmasan dolgozik főképp annak az érdekében, hogy a gyűlések és a bizottság munkálatai számára megfelelő helyiséget, továbbá, hogy a résztvevők számára megfelelő hoteleket és lakásokat biztosítsanak.

A teljes üléseket valószínűleg a Batiment Electoral nevű nagyteremben fogják megtartani, a bizottsági munkálatakat pedig egyes hotelek terméiben. A delegátusok és más résztvevők számára kétezerkét száz szoba áll rendelkezésre. A szobák árait a városi ma gisztrátus állapította meg, de ezekből is a leszerelési konferencia résztvevői tíz százalékot kedvezményképpen kapnak. Ujabbban három hotel épült a legmodernebb komforttal. Mindegyik szobába telefont szereltek fel, úgy, hogy a delegátusok bármikor érintkezhetnek hoteleikből kormányaikkal. Penziókban, magánházakban és villákban körülbelül ezer szoba áll a delegátusok és vendégek rendelkezésére.

A svájci szövetségi vasutak a legjobb vasuti összeköttetésről gondoskodtak. Viszont a repülő-társaságok a repülőjáratok tekintetében kívánnak alkalmazkodni a konferenciának minél kényelmesebbé tételéhez. A város ebből az alkalomból a taxik egységárát is lecsökkentette és a svájci postagazgatóság új alkalmi levélbélyegekről gondoskodott. A színházak gálaelőadásokat fognak rendezni és megnyitót napján a katedrálisban hatalmas szimfóniákat fognak játszani. Az eddigi megállapodás

sok szerint valószínűleg husvét táján a néhányhetes tanácskozásokat meg fogják négy hétre szakítani. A szünidő után öt bizottság (hadsereg, flotta, légügyek, költségvetés és politikai bizottság) fog dolgozni. E bizottságok működési idejére nézve ezideig nem történt megállapodás.

Február 25-én Désen tartják meg az erdélyi ortodoxia kongresszusát

Kolozsvár, Nagyvárad, vagy Szatmár lesz az ortodox iroda székhelye

Cluj-Kolozsvár, január 12. (Az Uj Kelet tudósítójától). Január 11-én Ermihály falván ülést tartott az ortodox központi iroda tizenöt tagu végrehajtó bizottsága. Ezen értekezlet volt hivatva dönteni az ortodox kongresszus helye és időpontja kérdésében, ugyancsak ezen értekezlet volt hivatva a különböző javaslatokat közös nevezőre hozni és lehetőleg egy kész javaslattal jönni a kongresszus elé. Az értekezleten résztvettek: Teitelbaum Joél (Nagykároly), Fuchs Benjámin (Oradea), Klein Jakab (Halmi), Wesel Albert (Torda), Freund Izrael (Szászrégen) és Hager Mendel visó főrabbi. Világiak részéről résztvettek: Freund Chaim és Frankel Mihály (Szatmár), Mittelman Jakab és Ullmann Abraham (Nagyvárad), Rosenberg Saul (Bethlen) és Danzinger Lajos (Ermihályfalva).

Több hozzászólás után az értekezlet kimondta, hogy az ortodox kongresszust február 25-én fogják megtartani Désen.

Az értekezlet foglalkozott a felmerült különböző javaslattal a központi elnökségre vonatkozólag, majd kimondta, hogy a kongresszusnak három javaslatot fognak előterjeszteni, mely javaslatok fellett a kongresszus lesz hivatva dönteni. A javaslatok a következők: A kongresszus válaszon az iroda élére egy elnököt és alelnököt, vagy elnök és társ-

a német fizetések megszüntetése súlyosbíthatja az adós-hatalmaknál a gazdasági válságot,

mert ezeknek egymagukban kellene viselniük az Amerikával szemben fennálló haddiósságok törlesztési kötelezettségeit. Még ennél is tovább megy a Financial News, mely világszerte ismert tartó cikkében arra utal, hogy

a Brüning-nyilatkozat után könnyen bekövetkező bonyodalmak veszélyeztetik a francia frank stabilitását is.

A francia valuta ugyanis a nagy aranykészletek ellenére sincs erősen megállapozva és stabilitása könnyen sebezhető. Fennáll a lehetősége annak, hogy a Franciaországban elhelyezkedett idegen tőke az első veszély jeleire menekülni fog és a külföldi tőke elvonása rossz hatással lesz a frankra.

Londonban egyébként egymást érik a tanácskozások a jóvátételi kérdés ügyében. A kormány tagjai a Foreign Office-ban

Macdonald elnöklété mellett minisztertanácsot tartottak,

amelyen a jóvátételi kérdés körül támadt újabb fejleményekről tanácskoztak, anélkül azonban, hogy végleges állásfoglalás történt volna.

Az amerikai kommentárak

Newyork, január 12. Amerikában a Brüning-nyilatkozat kedvező fogadtatásra talált. A lapok megállapítják, hogy amerikai hivatalos körökben már egy év óta el vannak készülve Németország fizetésképtelenségének proklamálására. Igaz ugyan, hogy a külkereskedelmi mérleg hosszú időn át aktív volt Németországban, ez azonban nem elegendő ahhoz, hogy a jóvátételeket tovább fizetni képes legyen.

Párizs, január 12. Nemzetközi pénzügyi körökben Brüning nyilatkozata óriási feltűnést keltett. Beneduce, a bázeli szakértőbizottság olasz származású elnöke, tegnap Grandi olasz külügy-miniszterrel tárgyalt és azután Párizsba utazott, hogy a francia fővárosban mértékadó körökkel tárgyalásokat folytasson.

A Liberté egyébként megvillantja a háborus veszedelem lehetőségét. A lap szerint nem sok reményt lehet ahhoz fűzni, hogy a hágai döntőbíráshoz forduljon, mert

Németország nem fogja tudomásul venni a hágai döntést és akkor nem maradhat más hátra, mint a háború.

Az éleshangú kommentárokhoz a mértekel polgári sajtó is csatlakozik, csak Franciaország legnagyobb progresszív napilapja, a Depeche de Toulouse ír megértő hangon és előbbi cikkeire hivatkozik, amelyekben a jóvátétel teljes törlése mellett foglalt állást.

Flaubert, Balzac, Voltaire

„Documenta Humana“ c. értékes és érdekes sorozatban (260-260 oldal 170 lej helyett 60 lejes leszállított áron a következő kötetek kaphatók Lepage-nál Kolozsvár: 1. Balzac levelei, 2. Berlioz önéletrajza, a nagy zenész életregénye, 3. Flaubert levelei, 4. Nietzsche levelei, 5. Tolsztoj levelei, 6. Voltaire levelei. Vidékre utánvéttel. Kérje az árszállítások jegyzékét Lepage-tól Kolozsvár

A Magyar Színházban ma szerdán utoljára: BORNEOI MAHARADZSA

HIREK

Nemzetközi sajtókonferencia kezdődött Kopenhágában. Kopenhágában jelenlévők: Ma a dán fővárosban nemzetközi sajtókonferencia kezdődött. Az értekezést 34 ország kormány megbízottja, a német hivatalos távirati irodák és a Népszövetség delegátusai is megjelentek.

Tizenhat mócsi parasztagazda a kolozsvári ügyészségben. A kolozsvári ügyészség fogházába ma beszállítottak tizenhat mócsi parasztagazdát. A gazdák azzal vádolva, hogy a község tulajdonát képező erdőből eladták fát és annak az árát nem szolgáltatták be a község kasszájába. A bíró követelte a pénzt, de a parasztagazdák megtagadták, sőt a csendőrségek is ellenszegültek. A gazdákat a mai napon letartóztatták és beszállították Kolozsvárra.

Nagy áradások a regátban. Targovistéből jelentik: A hóolvadás következtében a Jalomita és Dambovita folyók megáradtak és mindenütt nagy károkat okoztak. Targovisteben több ház teljesen víz alatt áll, két ház összeesett. A targovistai-ploesti közötti országút víz alatt áll. A Dambovita is több falut elöntött.

A kolozsvári törvényszék egyévi fogházra ítélte Renariu Dumitru földművest, aki ittas állapotban leszúrta sógorát. A gyilkosság a múlt év karácsonyának első napján történt, mikor Renariu Dumitru kájszántói földműves a sógorával mulatott egy kocsmában. A mulatozást nézeteltérés követte, végül Renariu kést rántott elő, amellyel olyan szerencsétlenül hadósított, hogy az a szerencsétlen ember nyakába furdott. A szerencsétlenség után a gyilkos kijátszandva azonnal a csendőrségre sietett, ahol följelentette magát. A gyilkos a bíróság előtt is olyan meggyőzően tanúsított, hogy a büntetést az enyhítő körülmények figyelembevételével szabták meg.

Wieder Olga táncművész nő sajtóbejelentője. A kolozsvári sajtó képviselői igen disztantvált, szűkkörű közönség előtt mutatta be tegnap este Wieder Olga, a tehetséges fiatal kolozsvári táncművésznő az 1932-es szezon táncművésznői közöttük az argentinai eredetű rumbát. Bemutatásra került természetesen a rumba is, amelynek figurái az utóbbi időben szelidebbek és szalónképebbek lettek. A művésznő szerint a rumbának előreláthatólag nem lesz hosszú élete és rövidesen ismét elfoglalja helyét a tangó és az angol valcer, amelyeket Wieder Olga ugyancsak grációzan és elegánsan táncolt el partnerével a sikerült bemutatóban.

Rádiórazzia Kolozsvárt. A Rádiótársaság bukaresti igazgatósága Rosca mérnököt küldte ki Kolozsvárra, hogy a rendőrhatalommal karöltve tartson razziazt az engedély nélkül dolgozó, vagy a díjakat be nem fizető rádiósok után. Az eredmény meglepő volt. Már az első este mintegy 200 engedély nélküli ugrynevezett „rádiókalózt” találtak. A rádiórazziának megvolt az eredménye, hogy másnap tömegesen jelentkeztek a postán engedélyt kérő és hátralekieszenyítő rádióhallgatók. A rendőrség tovább folytatja a rádiórazziát.

Elfogták az újpesti posta merénylőt? Budapestről jelentik: Néhány héttel ezelőtt, mint annakidején az Új Kelet is részletesen közölte, két álarcos fiatalember állított be az egyik újpesti postahivatalba azzal a szándékkal, hogy azt kirabolják. A fiatal emberek revolvért megégettek a sodronyháló mögött dolgozó két hivatalnoknőre és követelték a postán összegyűlt pénzt, de Antal Sándor, a postahivatal hetvennyolc éves vezetője nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem hírszerrelés fiókjából hírtelen előrántotta forgópisztolyát és a támadókra lött, mire azok elmenekültek. A budapesti rendőrség a rablóátadás óta lázasan kutatott a tettesek után, mindezekig azonban eredménytelenül. Szombaton azonban beállítás alapján elfogtak három fiatalembert, akiket az újpesti postarablás kísérletével gyanúsítanak. A fiatal emberek makacsul tagadnak és mindenképpen alibit igyekeznek igazolni, mivel azonban a rendőrségnek olyan adatok is vannak a birtokában, amelyek nagyon is valószínűsítik az őrizetbevevett fiatal emberek bűnösségét, így a további nyomozás érdekében egyelőre nem közlik az őrizetbevevett állítólagos rablók neveit a nyilvánossággal.

A Banca Agrarä és a Forestiera faüzlete egy vidéki állomásfőnök felfüggesztésének háttérében

Törvényszéki tárgyalás, melynek vádlottját a bank és a fakeskedő cég ellentéte miatt fűggesztették fel állásából. Kapott-e vagononként 25 lejt a fa berakásért Varlaam Iorgu Poieni állomásfőnök?

Cluj-Kolozsvár, január 12. (Az Új Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék negyedik tanácsa előtt kedden érdekes pert tárgyaltak, melynek vádlottjai egy kolozsmegyei kis állomásfőnöke volt. A per háttérében a fizetésképtelenség alatt álló kolozsvári Banca Agrarä és a Forestiera favállalat pereskedése húzódik meg. A Dragusan-Hortopan tanács előtt Varlaam Iorgu állomásfőnököt azzal vádolják, hogy a Forestierától a szállított fa vagonjéért 25 lej baksist fogadott el. Ezt az összeget éveken keresztül minden vagon fa után megkapta. Varlaam Iorgu Muresan mérnök, a Forestiera volt igazgatója jelentette fel és a feljelentés kapcsán az állomásfőnököt felfüggesztették állásából.

Miért jelentették fel Varlaamot

A tárgyaláson Varlaam Iorgu dr. Xantopol Constantin védte. Varlaam kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy az ellene emelt vádak koholtak, amennyiben ő senkitől pénzt nem kapott és nem is fogadott el. Muresan mérnök feljelentése abból eredt, hogy a Forestiera nagyobb faszállítását eszközölt Kolozsvárra a Banca Agrarä és a szállítások során a Banca Agrarä az egyes vagonokban mutatkozó hiányt követelte. Hosszas tárgyalás után a Forestiera a leszállított 4000 vagon fa után 30 vagon hiány címén bonifikált, de feljelentést adott be Varlaam ellen, aki olyan kijelentést tett, hogy Forestiera Poieni állomás vasuti mérlegén tendenciózusan mért keve-

sebb fát.

Ezután Aurel Escat, a Banca Agrarä igazgatóját hallgatja ki a törvényszék. Az elnök azt a kérdést intézi hozzá, igaz-e, hogy Varlaam 25 lejt inkasszált tőle a szállított mennyiség vagonjéért. A bankigazgató szerint Varlaam csak felfüggesztése után jött el hozzá támogatásért, amikor már áldozatul esett a Forestierának. Az elnök kérdésére Escat ismételtelen kijelenti, meg van róla győződve, miszerint Varlaam valóban áldozata a Forestierának. Elmondja, hogy a Banca Agrarä 4000 vagon fát rendelt a Forestierától, amelyet a bank kolozsvári kereskedőknek továbbított. A fa átvételénél azonban vagononként 800-2000 kgr. hiányt konstataáltak, miért is a bank embert delegált Poiembe, ahol konstataálta, hogy a mérlegelés hibás volt. A Forestierának akkor veszteségei voltak — hangoztatta Escat igazgató — és a rossz mérésekkel akarta veszteségeit behozni. Ez volt az azóta elhunyt Muresan igazgató felfogása.

A bankigazgató kihallgatása után Popa a Forestiera egyik igazgatója hangsúlyozta, hogy a vállalat nem kívánja Varlaam megbüntetését. A favállalatoknál az még az impérium változás előtt meghonosult, hogy az állomásfőnök vagononként 25 lejt kapjon. Ez már jogszokássá vált a fetermelő vidékeken. Hasonló nyilatkozatot adott Stefanescu igazgató is, majd a vád és védbeszédek meghallgatása után a törvényszék elnapolta az ítélet kihirdetését.

Sulyos ródli-baleset a Feleki uton. Tegnap délután majdnem életveszélyes szerencsétlenség történt a Feleki uton. Herza Gavrilä feleki földműves hazafelé igyekezett, mikor a Feleki uton egy teljes sebességgel lefelé száguldó ródli elütötte a földművest, akit sulyos sérülésekkel szállítottak a mentők a sebészeti klinikára. A rendőrség keresi a szerencsétlenséget okozó ródli gazdáját, aki a sötétség leple alatt eltűnt.

Epe- és májbetegségeknel, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.

Newyork krízise. Londonból jelentik: Newyork város rossz anyagi helyzete miatt a hatóságok kénytelenek voltak minden kömunkát leállítani. Közlebről nem fogják tudni a tisztviselőket sem fizetni.

Japánban is társadalmi akcióval küldik ki az olimpiakonokot. Londonból jelentik: A japán olimpiai válogatott költségeit társadalmi uton, gyűjtéssel igyekeznek előteremteni, mert a kiküldetés céljaira az állam nem ad hozzájárulást.

Európaszerte viharos az időjárás. Párizsból jelentik: A Földközi tenger feletti viharok dühöngenek, a francia Rivierán hatalmas esőzések vannak.

Megkezdte működését a jugoszláv szenátus. Belgrádból jelentik: A jugoszláv szenátus tegnap megtartotta első ülését.

Betörő Rt. egymillió lejes „üzleti” haszonnal és öt teherautóval. Stettinből jelentik: Nagyszabású betörő- és rablóbanda nyomára bukkant a stettini rendőrség. Valóságos részvénytársasági alapon szervezkedett a tizenkét betörő és huszonhárom orgazda, akiknek legnagyobb része már a rendőrség foglya. A „vezérigazgató”, a lengyelországi Sbotta álnevű szereplő Rzepnsky személyében Berlinben fogták el. Braatz Hans munkanélküli kereskedelmi alkalmazott volt az „üzletvezető”. Ő vezette a könyvelést a banda szinte egész Németország területén elkövetett 53 betöréséről. Több mint egymillió lejnyi készpénz zsákmány mellett öt teherautót is elhajtottak, amin aztán a rablott holmikat szállították.

NAPEL NAPRA

A Daily Express varsói jelentése szerint a Vlna közelében levő Krasno-tó jegén áthaladó lakodalmas-menet alatt a jég leszakadt s a fiatal házaspár és három lakodalmi vendég elvesztett a tóba.

Bresciában egy vándorcirkusz előadásán két trapézművész nagy magasságból lezuhant. Egyikük, a fiatalabb azonnal szörnyethalt, a másik, a lány súlyosan megsebesült.

Kattowitzban husmérgezéssel sebtitították be egy család összes tagjait a kórházba. Az apa már életveszélyben van, míg az anya és négy gyermeke reménytelen állapotban a halálra váródnak. A husmérgezést romlott laktóbsz okozta.

Londonban az elmúlt hét folyamán több mint ötszáz influenzahalálozás történt. A kórházakban s magánházaknál sok influenza betegét kezelnek. A nagyvállalatok működését a sok hiányzó alkalmazott csaknem megbénítja.

Közlebről angol és lengyel olimpiakonokot várnak Olaszországba, akik tréninget fognak tartani, mert hazájuk éghajlata a téli hónapokban nem alkalmas erre. Az olasz sportszövetség a külföldi olimpiakonok számára a fővárosban, továbbá Bolognában és Nápolyban pályákat fog rendelkezésre bocsítani s elintézte olaszországi közvezényes vasuti utazási jegyeiket.

Január első hetében Franciaországban többen vesztették el kenyereiket, mint amennyi egy évvel ezelőtt a franciaországi munkanélküliek teljes száma volt.

Chikágó városi iskoláiban a város anyagi csődje miatt felfüggesztik az oktatást s rádió útján fogják átmenetileg tanítani az ifjúságot.

Vissza a háboruba?

Maginot temetése. Párizsból jelentik: Maginot hadügyminisztert ma a Meuse departementben levő Révignyben örök nyugalomra helyezték. A kormány részéről ott voltak a temetésen Tardieu és Dumesnil miniszterek, Weygand tábornok vezérkari főnök. Amikor a koporsót hozó vonat az állomásra befutott a csapatok tiszteletadásban részesítették az elhunyt hadügyminiszter koporsóját s hat repülőgép az állomás felett tiszteletköröket írt le a levegőben. A temetési szertartást Verdun érseke végezte.

Vidám s ról
— Mond papa — kéri a kisfiu — mért nem eskölod te meg direkt a házitanyó urat?
— Micsoda buta kérdés ez már megint?
— Mert te megcsökolod a Fräuleint, a Fräulein megcsökol emem, én megcsökolom a mamát és a mama megcsökolja a házitanyó urat.

Kohn és Grün régi haragosok, mikor kibékülnek, Kohn így szól Grünhöz:
— Látod, nem szép tőled, hogy így haragszol rám, én mindig olyan kedvezően nyilatkozom rólad. A tegnap is azt mondtam egy embernek, nem igaz, hogy nálad minden nap árverést tartanak, sőt... És hogy vidéken vannak birtokaid, melyekről még nem is tudnak a hitelezőid...
— Szép és kinek nyilatkoztál ilyen kedvezően rólam?
— Egy adó perceptornak...

Deformációs Kórhátsorsjáték

Főnyeremény egymillió lei!

Egy sorsjegy ára 100 lei

Tanulmányozza át a nyereményjegyzéket! Beláthatja, hogy milyen nyere-mények reményében érdemes száz lejt kockáztatni!

A húzás január 29-án lesz. Siessen megvenni sorsjegyét. Száz lejt beki-dése ellenében postán is megrendelheti a sorsjegyirodából: Cluj-Kolozsvár, Strada Bratianu 51.

100 nyeremény	à 300 lei	1	90.000 lei
200 "	à 500 lei	1	100.000 lei
30 "	à 3000 lei	1	90.000 lei
1 "	à 5000 lei	1	10.000 lei
10 "	à 10.000 lei	1	100.000 lei
5 "	à 20.000 lei	1	100.000 lei
1 "	à 50.000 lei	1	100.000 lei
1 "	à 1.000.000 lei	1	1.000.000 lei
58 ny remény			Lei 630.000

UJ KELET *Legújabb hírek*

Jov kormányparti szenátor így tiltakozik a sorocai mérszárlás ellen:

A hat sorocai áldozat: „Hat folt az ország arcán“

Az Adeverul megállapítja, hogy rostává lótték a grancsárok a hat zsidó fiút és leányt. Marcovici tábornokot bizta meg a hadügyminisztérium a vizsgálat lefolytatásával. Landau zsidó képviselő Sorocába utazott

Egész Beszarábia hihetetlen izgalommal tárgyalja az eseményeket

Bucuresti-Bukarest, január 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hivatalos verzió úgy szökt, hogy hat fiú és leány éjnek idején át akart szökni a Dnyeszteren, mire a grancsárok utánuk lótték. A szü-
Mk pedig kétségbeesetten táviratozták Bukarestbe, hogy gyermekeiket lement-
sítsék. Léközöltük mind a két verziót és szívszorongva vártuk a fejleményeket. A legújabb bukaresti jelentések a gyermekeiktől megfosztott szülők panaszos fel-
háltásának adnak igazat.

Minden jel amellet szól, hogy borzalmas büntény történt a Dnyeszter jegén. Véres inszenálás, amely kez-
zetlenségében a cári Oroszország esekájának rémtetteire emlékeztet.

Soroca város, Beszarábia, de ma már az egész ország lakossága is megdöbbenve áll e büntény előtt. A kormány, amely az első pillanatban mereven elzárkózott minden vizsgálat elől, kénytelen volt e felzudulás láttára mégis elrendelni a vizsgálatot hat ártatlanul kiontott ember-
fölt.

Az Adeverul ma délutáni számában Scrutator, a neves publicista ír hosszú cikket a sorocai drámáról. Scrutator meg-
állapítja, hogy

„hat szökevényt“ nemcsak megöl-
ték, hanem rostává lótték. Különös-
nek találja, hogy valamennyit halá-
losan találták el a grancsárgolyók,
amelyek máskor még napfény mellett
sem igen találnak mindig célba.

Ő azonnal meghalt, a hatodikhoz, akít
baldokolva szállítottak be a kórházba,
nem bocsátották be a szüleit. Furesának,
szomorúnak és súlyosnak találja mind-
ezeket Scrutator.

A Beszarábiából érkező jelentések
egyre inkább világosságot derítenek a
borzalmas dráma részleteire, amelynek
hat zsidó fiú és leány esett áldozatul.
Január 8-ról 9-re virradó éjszaka tör-
tént az állítólagos szökés és ezt követő-
leg a grancsárok sortúze. Január 9-én
reggel szánokon szállították be az áldo-
zatokat a sorocai kórházba, ahol dr.
Vasile Ursu kórházi főorvos végezte el
a boncolást. A boncolás bizarr megállá-
pításokra vezetett.

Csaknem valamennyinek a testében
több golyót is találtak, mintha több-
ször reájuk lótték volna, miután az
első golyók nem ontották ki életüket.

Riva Darcautannak több golyó volt a
szívében. Zeida Pferdmannak hasonló-
képpen több golyó volt a mellében, a
gyomrában, a szívében, kezében és lábain.
Juon Mihailasnak a fejét lótték szítává a
golyók, amelyekről megállapítást nyert,
hogy legnagyobb részt előlről és oldalról
érték az áldozatokat.

Az áldozatok szülei még január 9-én
kérték a helyi hatóságokat, hogy vizs-
gálják ki a történeteket. Ezt a kérést
azonnal elutasították és január 10-én el-
temették az áldozatokat. A gyászclók
ezrei kísérték el utolsó útjára a szeren-
esetlen fiatalokat. Ugyanezen a napon
küldték el Bukarestbe Landau zsidó ké-
pviselőhöz a következő táviratot:

„Hat gyermekünket önkényes mó-
don, itélkezés nélkül kivégezték. Kér-
jük, járjon közbe sürgős vizsgálat ér-
dekében. Feltétlenül jöjjön el So-
rocába.“

Mint megírtuk, Landau zsidó képviselő
azonnal Stefanescu Amza hadügyminisz-

terhez fordult, akitől vizsgálat beindítá-
sát kérte. A hadügyminiszter a kérést
megtagadta. Ottescu belügyi alminiszter
azt válaszolta a zsidó képviselőnek, hogy
a dráma olyan területen játszódott le,
amely az ostromállapot zónába tartozik,
ezért ott katonai hatóságok illetékesek.
Teljesebbé teszi a tragédiát, hogy a tu-
lajdonképpen belügyi miniszter Arge-
toianu nem tartózkodik az országban.
Helyettesítésével Stefanescu Amza had-
ügyminiszter van megbízva, aki tehát
egy személyben intézkedik úgy a polgári,
mint a katonai rendfenntartó hatóságok
fólt. Landau zsidó képviselő szombaton
este elutazott Sorocába, hogy személye-
sen vizsgálja felül a történeteket. Az
újabb jelentések egyöntetűen arról szö-
nak már, hogy a meggyilkoltak véres
inszenálás áldozatai lettek. Jov többségi
szenátor, akit kormányparti programmal
választottak meg Sorocamegyében, a kö-
vetkező táviratot küldte az Adeverul
szerkesztőségének:

„Tiltakozom a Sorocában történt mé-
rszárlás ellen. A hat áldozat — hat folt
az ország arcán.“

Ez a távirat, amelyet egy kormány-
parti parlamenten ir alá, önmagáért be-
szel. Sorocából érkező utasok mesélik
Bukarestben, hogy Sorocában és környé-
kén a lakosság hihetetlen izgalomban él

Csak huszonnégy órát élt a nyug- díjasok szenzációja

Jorga már is megcsfolta, hogy a kormány hatályon kívül helyezi
a nyugdíjak csökkentéséről szóló rendeletet

Bucuresti-Bukarest, január 12. (Az Uj Kelet tud.) A miniszterelnök-
ség kommunikált tett közzé, mely szerint az a hír, hogy a miniszterelnök
a nyugdíjasok küldöttségének kijelentette volna, hogy a nyugdíjak csökkenté-
séről szóló minisztertanácsi naplót hatályon kívül helyezik, nem felel meg a
valóságnak. A miniszterelnök csak annyit válaszolt a nyugdíjasok küldöt-
tségének, hogy ebben az ügyben nem tehet semmit a pénzügyminiszter haza-
érkezétségéig. Ezen tulmenő kijelentést Jorga miniszterelnök nem tett.

Lengyelország csak akkor köt szerződést Oroszországgal, ha az orosz-román paktum is létrejön

Ujra eredményteljes kecsgetnek a tárgyalások, de még hosszú
ideig elhúzódhatik a végleges döntés

Bucuresti-Bukarest, január 12. Sturza
rigai román követ, aki az oroszokkal a
tárgyalásokat vezeti, hétfőn újabb meg-
beszélést folytatott a szovjet-delegáció
vezetőjével. A Viitorul értesülése szerint
ekkor a szovjet delegátus már át is adta
a választ a román szerződéstervezetre. Ez
a válasz a keddre virradó reggel érkezett
meg Bukarestbe a külügyminisztériumba.
A lap szerint a szovjet nem fogadja el
teljes egészében a román álláspontot,
amely kötelező módon kéri azon területek
megállapítását, amelyekre a megnemtáma-
dási szerződés kiterjed. Az oroszoknak az
a felfogása, hogy kössenek egy általános
megnemtámadási paktumot s azután a
részleteket a román-orosz vegyes bizott-
ság állapítsa meg. A válaszból különben
kitűnik, hogy a szovjet engedett előbbi
merek magatartásából. A kormány még
a keddi nap folyamán elküldötte az új szovjet közölt.

a véres dráma miatt. S mindenki csodál-
kozik azon, hogyan kísérelhették meg a
lelőtt fiatalok a szökést együttesen és
éppen Sorocának Bozsorukov nevű kül-
városánál, ahol a folyó nem is volt egés-
zen befagyva és ahol a hely az orosz
part felől is megvan világítva.

A lakosság meggyőződése szerint a
dráma színhelyén el lehetett volna
fogni a szökevényeket anélkül, hogy
fegyverhez nyúltak volna a grancsá-
rok.

Az Adeverul ezzel kapcsolatosan a kö-
vetkezőket írja:

„Különös, hogy a lelőtt egyének, akik
valamennyien polgári családok, kiskeres-
kedők gyermekei, éppen a legmegnem-
lelőbb helyen próbálták meg a szökést.
Az is különös, hogy együtt akartak men-
külni. Titkos határátlépést nem szoktak
tömegesen csinálni. Az is furcsa, hogy a
lövésnek oly nagyszerűen sikerültek s
valamennyi célba talált. Mindegyik áldo-
zatban több golyót is találtak, mint
amennyi szükséges lett volna ahhoz,
hogy megakadályozzák a szökést. A meg-
gyilkoltak szülei azt állítják, hogy a
fiatalok nem is voltak kommunisták.
Miért csalták el őket tehát a Dnyeszter-
hez? Stefanescu Amza tábornok-hadü-
gyminiszter és helyettes belügyminiszter

komoly vizsgálatot ígért. Ezt sürgősen
le kell folytatni.

Hat emberélet brutális kioltása —
még akkor is, ha kommunistákról és
csempészekről volna is szó, nem olyan
egyszerű és jelentéktelen dolog,
hogy a közvélemény szó nélkül napi-
rendre térjen föltéte.

Stefanescu Amza tábornok-hadü-
gyminiszter a közvélemény nyomásának en-
gedve, hozzájárult ahhoz, hogy kivizs-
gálják a sorocai dráma körülményeit. A
vizsgálat lefolytatásával Marcovici tá-
bornokot bizta meg. (Marcovici tábornok
a nemzeti parasztpárti kormány alatt
Maniu katonai tanácsadója volt.)
Landau zsidó képviselő azt kérte, hogy
a vizsgálatot vegyes katonai és polgári
bizottság folytassa le.

A hadügyminiszter hozzájárult ahhoz,
hogy a vizsgálat lefolytatásában
résztvegyen a sorocai főügyész is.
A sorocai dráma egyébként komolyabb
következményeket is látszik maga után
vonni. Az Adeverul szerint

Stefanescu Amza hadügyminiszter,
mint ideiglenes belügyminiszter de-
krétumot terjeszt a király elé, amely
a beszarábiai ostromállapot zónáját
kiterjeszti.

A jelenlegi zóna a határtól 15 kilomé-
terig terjed, ez azonban nem foglalja ma-
gában azokat a határszéli városokat,
ahol állandóan kommunista mozgalom
keletkezik, amelyekkel szemben pre-
ventív intézkedések látszanak kívánatosnak.
Igy történt Tighinában, ahol a legutóbbi
vörös napon a kommunisták tudatvá-
lag megtámadták a városbázát. A dekre-
tum ezért elrendeli az ostromállapot
Tighina, Soroca, Hotin és más a határ-
hoz közeli városokra.

A kormány táviratilag Bukarestbe ké-
rette Rascanu tábornokot, Beszarábia
kormányzóját, aki ma délelőtt hosszabb
megbeszélést folytatott Stefanescu Amza
tábornok-hadügyminiszterrel és Ottescu
belügyi alminiszterrel. A megbeszélésen
kizárólag a sorocai drámával kapcsolatos
intézkedések képeztek vita tárgyát.

Landau zsidó képviselő megérkezett
Sorocába és személyesen folytatja a vizs-
gálatot a történet ügyében. Beszarábia
egész lakossága hihetetlen izgalommal
tárgyalja az eseményeket és feszülten
várja a vizsgálat eredményét.

Zaleszki komoly szankció- kat követel a jogosulatlanul támadó államokkal szemben

Párizs, január 12. Varsói jelentés szer-
int Zaleszki lengyel külügyminiszter
sajtónyilatkozatban hangoztatta, hogy a
lengyel delegáció a leszerelési világkon-
ferencián erős békebiztosító garanciákat
fog kérni, ugyszintén komoly szankciókat
a jogosulatlanul támadó államokkal szem-
ben. A lengyel külügyminiszter helyes-
nek tartaná azt, hogy a népszövetségi ta-
nács tagjainak számát tizenötöre emeljék,
mert szükséges a kisállamok fokozottabb
képviselete a tanácsban.

— Argetoinu Párizsban. Párizsból je-
lentik: Flandin francia pénzügyminiszter
ma villásreggelit adott Argetoianu tisz-
teletére.

— Felhős időjárás várható. Budapest-
ről jelentik: A meteorológiai intézet idő-
járásprognóza szerint gyengén felhős
időjárás várható némi enyhüléssel és
reggeli ködökkel.

— Végetért a francia parlamenti szü-
net. Párizsból jelentik: A francia tör-
vényhozás kedden megkezdte a szünet
utáni ülésszakot. A kormány kiegészítő
kérdésében a következő 48 óra még alig
ha hoz döntést.

Vissza a háboruba?

Taxa postálá
platite in num.r
No. 224.716-92

da Baron L. Pop
Telefon: 9-77. E
vonta 110, negy
600, egészévre
havonta 1, negy
egészévre 10 d
értékű valuta. H
szerint. Az „Uj K
bánság, zsidóság
Cikkeink utány
rás megjelölésé

Patenta fixa

Két-három évvel e
kedők a patenta fix
hogy három évre elő
alaján, állapítsák n
nem akarnak minde
adóhivatallal, adób
gal meg az ezzel já
A kormány háro
akart a patenta fixa
nagyilelküségű roha
kereskedők kívánsá
Nagyilelküségű roh
Nézzük csak meg

három évben átlag
után adóztak meg.
ján fizet tehát a k
14.000 lej egyenes a
rese után a globális
De vajjon melyik
hogy a jövő három
150.000 lejes évi jö
Ellenkezőleg. Ha
tovább, a felét, a
megforgalmazni.

Es a szerencsétlen
hivatkozni a veszte
telenségére, a csöde
Nincs pardon.

Patenta fixa, az
Fix is, patent is.
Szegény kereskedő
Igy néz ki, amik
ságukat is teljesítik

Legfeljebb...

Hamburgban bíró
kampószerkesztés fia
találta mondani egy
német köztársaság
A tekintetes bíró
bizva annak eldönté
ság sértve érezheti.
egyszerűen lezsidóz
A hamburgi bírák
páratlan ezen a vi
tést hoztak.
Fölmentették a k
list.

Nem azért, mintha
Hanem...
Es éppen ezen
hangsúly...

A bíróság ugyanis
a köztársaságot nevé
becsületsértést.
Es így a vádlotta
teni.

Nehogy azonban
azt hinné, hogy val
egészen rendes dolo
sietve még egy mo
az indoklálshoz.

...a vádlott nem
sértetni a köztársasá
jebb annyit jelent,
csöstiteni.

Igy. Szórol-szóra.
Vagyis a hamburg
megállapítják: a z
értés. Legfeljebb n

Hát nem bölcs
bírák?

A kecskét is jóllá
tájuk is megmaradt.

Ostromállapo igazságot!

Még mindig nem
hogy melyek voltak
borzongató kegyetle
A legújabb verziók s
csakugyan át akart
munkát keresni. Ne
kombináció megfel
vagy sem. De ha ig
megállapítás, hogy
leányt meggyilkoltá
ján. Törvényellenes